

Ljubljana, 27. februar 2023

Spoštovani,

v nadaljevanju vam pošiljamo povzetek razprave evropske poslanke Irene Joveve (Renew Europe/Svoboda) z današnje seje Odbora za kulturo DZ. Poslanke, poslanci in ostali vabljeni so govorili o (ne)uporabi slovenskega jezika na spletnih digitalnih platformah in operacijskih sistemih v Sloveniji. Članice in člani odbora so soglasno sprejeli sklep, s katerim podpirajo prizadevanja poslanke, pozdravili pa so tudi predvidene spremembe zakona o javni rabi slovenščine.

Z 12 glasovi za in nobenim proti so v DZ sprejeli naslednja sklepa:

- Odbor za kulturo podpira prizadevanja ministrstva za kulturo in evropske poslanke Irene Joveve ter drugih posameznikov institucij, da se slovenski jezik kot eden od uradnih jezikov Evropske unije uporablja na Applovih napravah in operacijskih sistemih ter pretočnih medijskih storitvah ponudnikov Amazon Prime, Disney+ in Netflix, ki ne ponujajo podnapisov in sinhronizacije v slovenščini.
- Odbor za kulturo predlaga odboru za kulturo in izobraževanje v Evropskem parlamentu, da v okviru svojih pristojnosti obravnava problematiko nedostopnosti vseh uradnih jezikov Evropske unije na enotnem trgu Evropske unije ter da evropskim institucijam predlaga rešitve za to problematiko.

Odbor je sprejel tudi seznanitveni sklep o pripravi novele zakona o javni rabi slovenščine in se seznanil z aktivnostmi ministrstva za kulturo pri pripravi novele.

Poslanica Joveva je svoj nagovor pričela z osebno noto, kjer je na primeru svojega očeta prikazala diskriminacijo omenjenih podjetij do vseh, ki se ne morejo udeleževati v različnih aktivnostih digitalnega sveta zaradi neponudbe slovenskega jezika. Tako je obrazložila svoj povod za ukrepanje, ki ga je pozneje razširila z iniciativo "Po slovensko, hvala", katere prvi korak so bila javna pisma direktorjem omenjenih podjetij.

Poslanica je dejala, da si ni več moč predstavljati življenja brez tehnologije, prehod pa se bo v zadnjih letih samo še stopnjeval. Zapostavljanje jezikov pri multinacionalkah za sabo potegne več stvari, med drugim degradacijo knjižnega jezika, je opozorila Joveva in dodala, da pa bi se prav s ponujanjem slovenščine v digitalnem svetu finančno podprlo tudi domače, slovenske prevajalke in prevajalce ter se s tem pokazalo spoštovanje do našega jezika in naše kulture države, v kateri so ta podjetja prisotna.

"Če neko podjetje pride svoje vsebine ali izdelke ponujat na slovenski trg, posledično trg Evropske unije, mora spoštovati jezik na tem trgu. Slovenski jezik je uradni jezik Evropske unije. Fizično, digitalno, vseeno je, razlik v tem okviru ne sme biti."

V svojem nagovoru je prisotne pozvala k enotnosti ter posvarila, da je zakon o javni rabi slovenščine pomanjkljiv in zastarel, zato računa na dobro podlago v noveli zakona, ki jo pripravlja ministrstvo.

Na evropski ravni je poslanica omenila Direktivo o avdio-vizualnih medijskih storitvah, ki preprečuje vsebovanje ali spodbujanje kakršnekoli diskriminacije, med drugim na podlagi etničnega porekla, državljanstva, invalidnosti ali starosti, a da prav diskriminacija na podlagi jezika v direktivi eksplicitno ni omenjena. Dodala je, da bodo na to opozorili v prihajajočem poročilu odbora za kulturo v Evropskem parlamentu o implementaciji te direktive.

Kot primere dobrih praks je izpostavila islandščino, baskovščino, katalonščino in galicijščino, ki so vsi dobili prisotnost v digitalnem svetu kljub temu, da je marsikateri od njih po številu govork in govorcev manjši od slovenskega.

“Velikost (ali majhnost, če želite) nekega trga ne upravičuje diskriminacije jezika in kulture. Če tega podjetja ne bodo razumela zlepa, bo pač treba to urediti drugače. Ni potrebe, da smo samo hvaležni, da so ti ponudniki storitev sploh na našem trgu. Seveda je dobro, da so, toda spoštovati morajo Slovenijo in slovenščino.”

Na seji so poleg poslanke Joveve ter poslank in poslancev državnega zbora sodelovali še predstavniki ministrstva za kulturo, službe za slovenski jezik pri ministrstvu za kulturo, inšpektorata za kulturo in medije, Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU in Kulturniške zbornice Slovenije.

Za kakršnekoli dodatne informacije ali izjave evropske poslanke smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

joveva

Irena Joveva
poslanka Evropskega parlamenta

**Pisarna evropske poslanke
Irene Joveve**

Kersnikova ulica 3
SI - 1000 Ljubljana
(+386) 51 282 828

pisarna@irenajoveva.si
www.irenajoveva.si